

P6_TA(2009)0021

Utvecklingen för FN:s råd för mänskliga rättigheter, inbegripet EU:s roll

Europaparlamentets resolution av den 14 januari 2009 om utvecklingen för FN:s råd för mänskliga rättigheter, inbegripet EU:s roll (2008/2201(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna (UNCHR) sedan 1996, särskilt resolutionen av den 16 mars 2006 om resultatet av förhandlingarna om ett råd för mänskliga rättigheter och om det 62:a mötet i FN:s kommission för mänskliga rättigheter¹, resolutionen av den 29 januari 2004 om förbindelserna mellan Europeiska unionen och Förenta nationerna², resolutionen av den 9 juni 2005 om en reform av Förenta nationerna³, resolutionen av den 29 september 2005 om resultaten från Förenta nationernas världstoppmöte (14–16 september 2005)⁴, resolutionen av den 21 februari 2008 om det sjunde mötet i FN:s råd för mänskliga rättigheter (UNHRC)⁵ och resolutionen av den 8 maj 2008 om den årliga rapporten om de mänskliga rättigheterna i världen 2007 och EU:s politik på området⁶,
- med beaktande av sina brådskande resolutioner om mänskliga rättigheter och demokrati,
- med beaktande av FN:s generalsekreterares rapport ”In larger freedom: towards security, development and human rights for all” av den 21 mars 2005, FN:s generalförsamlings efterföljande resolution A/RES/60/1 om resultatet från världstoppmötet 2005 och generalsekreterarens rapport av den 7 mars 2006 ”Investing in the United Nations: for a stronger organization worldwide”,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution A/RES/60/251 om inrättandet av UNHRC,
- med beaktande av EU-ordförandeskapets uttalande av den 16 mars 2006 på Europeiska unionens vägnar om inrättandet av UNHRC,
- med beaktande av tidigare ordinarie och särskilda UNHRC-möten,
- med beaktande av resultatet av arbetet i UNHRC:s arbetsgrupper om överklagande, den allmänna återkommande utvärderingen, det framtida systemet med expertutlåtanden, agendan, det årliga arbetsprogrammet, arbetsmetoderna, arbetsordningen och översynen av de särskilda förfarandena,
- med beaktande av resultaten från det tredje val av UNHRC:s medlemsstater som hölls i FN:s generalförsamling den 21 maj 2008,

¹ EUT C 291 E, 30.11.2006, s. 409.

² EUT C 96 E, 21.4.2004, s. 79.

³ EUT C 124 E, 25.5.2006, s. 549.

⁴ EUT C 227 E, 21.9.2006, s. 582.

⁵ Antagna texter, P6_TA(2008)0065.

⁶ Antagna texter, P6_TA(2008)0193.

- med beaktande av resultatet från det val till UNHRC:s ordförandeskap som hölls den 19 juni 2008,
- med beaktande av de tre första mötesperioderna för den allmänna återkommande utvärderingen, vilka hölls den 7–18 april 2008, den 5–16 maj 2008 respektive den 1–15 december 2008,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A6-0498/2008), och av följande skäl:
 - A. Respekten för och främjandet och bevarandet av de mänskliga rättigheternas allmängiltighet är en del av gemenskapens rättsliga regelverk och en av EU:s grundläggande principer.
 - B. Mänskliga rättigheter och demokrati är centrala inslag i EU:s yttre förbindelser, och EU:s utrikespolitik bygger på ett starkt och otvetydigt stöd för en effektiv multilateral linje som är förenlig med FN-stadgan.
 - C. FN och UNHRC hör till de organisationer som är bäst lämpade att på ett övergripande sätt hantera människorättsfrågor och humanitära utmaningar.
 - D. Beslutet om att inrätta UNHRC såsom ett semipermanent organ har generellt sett välkomnats som ett initiativ för att åtgärda UNCHR:s brister och stärka de mänskliga rättigheterna inom ramen för mellanstatliga diskussioner.
 - E. UNHRC fastställde ett ambitiöst program för sina tre första verksamhetsår som bland annat inbegrep en översyn av dess förfaranden och arbetsmetoder, särskilt utvecklingen och genomförandet av den allmänna återkommande utvärderingen, som hittills har behandlats under tre mötesperioder där 48 länder, varav åtta EU-medlemmar, utvärderats. I programmet ingick också en översyn av de särskilda förfarandena.
 - F. EU har aktivt stöttat och förordat inrättandet av UNHRC. EU och dess medlemsstater har åtagit sig och strävat efter att spela en aktiv och synlig roll när det gäller att skapa och stödja ett effektivt organ som kan möta de aktuella hoten mot de mänskliga rättigheterna.
 - G. EU gav sitt fulla stöd till (de numera avvisade) förslagen om att införa förstärkta majoritets- och valbarhetskriterier för UNHRC och se till att övervakningen av att FN-medlemsländernas vallöften faktiskt infrias.
 - H. EU:s förmåga att uppnå ett enhetligt tillvägagångssätt är fortfarande begränsad, särskilt på grund av motstridiga nationella intressen och medlemsstaternas enträgna önskan att agera självständigt i FN. Dock finns det belägg för att de agerar mer sammanhållet i UNHRC än de gjorde i UNCHR.
 - I. Det faktum att EU:s medlemsstater är en minoritetsgrupp i UNHRC reser ett allvarligt hinder för EU:s möjligheter att påverka agendan inom UNHRC och medför stora svårigheter för dess ansträngningar att samordna sina ståndpunkter inom ramen för UNHRC:s arbete.

- J. Med tanke på att Förenta staterna tyvärr inte deltar i UNHRC måste EU stärka sin roll bland de demokratiska länderna som en ledande kraft i människorättsfrågor.
- K. Europaparlamentet följer uppmärksamt utvecklingen i UNHRC genom att skicka ordinarie delegationer till dess möten och bjuda in särskilda rapportörer och oberoende experter som bidrar till dess arbete med mänskliga rättigheter.
- L. UNHRC:s förfaranden och mekanismer kommer att ses över 2011, i enlighet med generalförsamlingens ovannämnda resolution A/RES/60/251.

Allmän utvärdering av UNHRC:s tre första år

1. Europaparlamentet välkomnar det arbete som utförts av UNHRC hittills och konstaterar att UNHRC har potential att utvecklas till en värdefull ram för EU:s multilaterala människorättsarbete. Parlamentet beklagar dock att det nya organet, under sina tre första verksamhetsår, ännu inte har åstadkommit mer för att förbättra resultaten i FN:s människorättsarbete.
2. Europaparlamentet gläds åt att UNHRC har antagit viktiga normativa människorättstexter, bland annat den internationella konventionen till skydd för alla människor mot ofrivilliga försvinnanden, FN:s förklaring om ursprungsfolkens rättigheter och det fakultativa protokollet till den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Det senare utgör ett mycket viktigt beslut eftersom det omfattar ett förfarande för enskilda klagomål, varigenom en mekanism skapas som ger personer som fallit offer för brott mot ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter möjlighet att göra framställningar på internationell nivå. Parlamentet uppmanar alla stater att utan dröjsmål ratificera det fakultativa protokollet till den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
3. Europaparlamentet beklagar att UNHRC inte har vidtagit åtgärder när det gäller många av de mest akuta människorättskriserna i världen, vilket delvis beror på att ett flertal UNHRC-länder är ovilliga att, genom bl.a. resolutioner riktade till länder, särskilda möten och särskilda förfaranden med landspecifika mandat, beakta landspecifika situationer med hänvisning till att detta, i deras mening, skulle politisera UNHRC. Parlamentet står fast vid sin uppfattning att UNHRC:s förmåga att ta itu med landspecifika situationer på ett effektivt sätt är av central betydelse för dess auktoritet och trovärdighet.
4. Europaparlamentet välkomnar att förfarandet i samband med val till UNHRC har gjort det möjligt att utesluta länder som gjort sig skyldiga till grova brott mot de mänskliga rättigheterna, såsom Iran och Vitryssland, men beklagar att inte alla geografiska grupper i praktiken har utarbetat förfaranden för val inför anslutning till UNHRC. Parlamentet beklagar även att systemet med frivilliga utfästelser fått mycket olika och inadekvata resultat och att det möjliggjort för stater att kringgå sina internationella skyldigheter på människorättsområdet. Vissa medlemmars taktiska användning av så kallade åtaganden är i detta sammanhang mycket oroande. Parlamentet framhåller därför på nytt att ett nära samarbete med särskilda förfaranden bör förbli det grundläggande villkoret för anslutning till UNHRC.
5. Europaparlamentet beklagar att UNHRC alltmer splittras i regionala block. Detta ”blocktänkande” underminerar UNHRC:s förmåga att på ett effektivt, opartiskt och

objektivt sätt ta itu med människorättskränkningar i hela världen, och kan vara den verkliga orsaken till UNHRC:s partiskhet, selektivitet och svaghet.

6. Europaparlamentet konstaterar att ett antal delegationer i Genève har resurser som inte räcker till för att de ska kunna förhandla om mänskliga rättigheter på ett adekvat sätt och därmed tvingas lita på att gruppledare ger uttryck för deras ståndpunkter, men påpekar att denna tendens har kompenserats effektivt på flera viktiga områden, såsom uppförandekoden för särskilda förfaranden och situationen i Darfur, framför allt inom de asiatiska och afrikanska grupperna. Parlamentet understryker samtidigt att EU:s och anslutningsländernas gemensamma ståndpunkter i stor utsträckning har bidragit till blockmentaliteten. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram en årlig rapport om röstmönster inom FN på människorättsområdet som innehåller analyser av hur dessa mönster påverkats av EU:s, medlemsstaternas och andra blocks politik.
7. Europaparlamentet framhåller att UNHRC:s breda medlemskap och deltagandet från många observatörsstaters sida gör att i princip alla länder är involverade i dess diskussioner. Parlamentet anser, inför översynen 2011, att möjligheten att öppna UNHRC för universellt medlemskap skulle kunna undersökas, även om en mindre bred sammansättning skulle kunna vara att föredra.
8. Europaparlamentet konstaterar att diskussioner pågår om UNHRC:s roll i förhållande till det tredje utskottet i FN:s generalförsamling. Parlamentet påminner i detta sammanhang om att generalförsamlingens tredje utskott har till uppgift att inom detta organ, som omfattar alla FN:s medlemsstater, vidarebefordra de viktigaste frågorna inom UNHRC. Parlamentet anser att detta organ även kan uppväga UNHRC:s tillkortakommanden, precis som generalförsamlingen gör i samband med besluten från säkerhetsrådet. Denna aspekt är en viktig del av komplementariteten hos UNHCR och det tredje utskottet. Parlamentet uppmanar EU att upprepa sitt åtagande att stödja UNHRC och göra det mer effektivt eftersom det utgör en unik plattform för frågor som rör de grundläggande mänskliga rättigheterna och ett specifikt forum för sådana frågor inom FN:s ram.
9. Europaparlamentet är mycket bekymrat över att principen om de mänskliga rättigheternas universella karaktär alltmer urholkas, vilket inte minst framgår av att några länder har försökt att inskränka erkända mänskliga rättigheter, såsom yttrandefriheten, eller att tolka mänskliga rättigheter mot en kulturell, ideologisk eller traditionell bakgrund. EU uppmanas att vara vaksamt på dessa försök och att kraftfullt försvara de mänskliga rättigheternas universalitet, odelbarhet och ömsesidiga beroende.

Särskilda förfaranden

10. Europaparlamentet anser att de särskilda förfarandena är centrala i FN:s arbete för mänskliga rättigheter, och betonar att UNHRC:s trovärdighet och effektivitet när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna grundar sig på att de särskilda förfarandena tillämpas fullt ut och att reformer antas som ger dem ökad kapacitet att ta itu med brott mot mänskliga rättigheter.
11. Parlamentet anser att särskilda förfaranden för landspecifika situationer utgör nödvändiga verktyg i arbetet med att förbättra den konkreta människorättssituationen. Parlamentet anser att innehållet i och intervallen mellan de landsöversikter som ingår i den allmänna återkommande utvärderingen inte kan ersätta landsspecifika mandat. Parlamentet motsätter sig därför försöken från vissa länders sida att med hänvisning till behovet att

”rationalisera” de särskilda förfarandena upphäva dessa mandat. Europaparlamentet beklagar därför djupt beslutet att upphäva de landsspecifika mandaten för Republiken Vitryssland, Demokratiska republiken Kongo och Republiken Kuba och att avskaffa expertgruppen om Darfur.

12. Europaparlamentet noterar införandet av villkor för tillfälligt upphävande av det landsspecifika mandatet för Burundi och framhåller vikten av att en avvecklingsstrategi utarbetas för vart och ett av dessa landsspecifika förfaranden.
13. Europaparlamentet fördömer de ansträngningar som flera av UNHRC:s medlemsstater har gjort för att begränsa de särskilda förfarandenas oberoende och effektivitet. Parlamentet noterar i detta sammanhang den uppförandekod för mandatinnehavare vid särskilda förfaranden som antogs den 18 juni 2007, och uppmanar UNHRC att genomföra denna uppförandekod i andan av ovannämnda resolution A/RES/60/251 och att respektera de särskilda förfarandenas oberoende.
14. Europaparlamentet anser att nominerings- och urvalsförfarandena vid tillsättning av lämpliga mandatinnehavare vid särskilda förfaranden bör förbättras, i första hand genom att finna sätt att förbättra den lista över lämpliga kandidater som handhas av kontoret för FN:s högkommissarie för de mänskliga rättigheterna (OHCHR), samt genom att stärka mandatinnehavarnas oberoende genom att betona deras erfarenhet och expertis samtidigt som man ser till beakta vederbörliga geografiska och könsmissiga hänsyn.
15. Europaparlamentet understryker att resultaten och rekommendationerna av de särskilda förfarandena bör följas upp på ett bättre sätt, exempelvis genom att mekanismer inrättas för att rapportera om hur rekommendationerna tillämpas.
16. Europaparlamentet anser att den allmänna återkommande utvärderingen är ett instrument som kompletterar de särskilda förfarandena och erbjuder ett tillfälle att utnyttja de rapporter som sammanställs inom ramen för de särskilda förfarandena på ett bättre sätt och att säkra samarbete kring och uppföljning av detta arbete.
17. Europaparlamentet uppmanar till kontinuerligt stöd till de särskilda förfarandena i form av finansiering och personal.

Den allmänna återkommande utvärderingen

18. Europaparlamentet anser att den allmänna återkommande utvärderingsmekanismen utgör en möjlighet att förbättra övervakningen av åtaganden och tillämpningar med avseende på mänskliga rättigheter runt om i världen genom att alla FN:s medlemsstater behandlas och granskas lika, och erbjuder därtill nya möjligheter för frivilligorganisationer att inleda dialoger med vissa av dessa stater.
19. Europaparlamentet välkomnar det faktum att den allmänna återkommande utvärderingen har fungerat som sporre för många av FN:s medlemsstater att åta sig att fullgöra sina internationella skyldigheter, följa upp slutsatser och rekommendationer från fördragsorgan och särskilda förfaranden, lägga fram översiktsrapporter för fördragsorgan, agera i fall där särskilda förfaranden har begärts men inga åtgärder vidtagits, ratificera fördrag som lagts på is och även anta nationell lagstiftning för att säkra att de åtaganden som följer av dessa fördrag uppfylls.

20. Europaparlamentet beklagar att dessa tre första sessioner inte riktigt har levt upp till de förväntningar som rests om en objektiv, icke-selektiv, konstruktiv, icke-konfronterande och opolitiserad process med full insyn¹
21. Europaparlamentet betonar att detta mål endast kan uppnås om oberoende experter deltar i alla stadier av utvärderingen och om en effektiv, resultatnriktad uppföljning kommer till stånd.
22. Europaparlamentet beklagar djupt att man vid den allmänna återkommande utvärderingen inte uppmärksammar ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och inte heller minoriteters rättigheter, och kräver att man vid kommande sessioner ägnar mer uppmärksamhet åt dessa rättigheter i enlighet med principen om de mänskliga rättigheternas universalitet, odelbarhet och oberoende.
23. Europaparlamentet fördömer att politiska allianser används för att skydda vissa stater från att granskas snarare än att ta upp situationen för och skyddet av de mänskliga rättigheterna till kritisk bedömning, vilket allvarligt undergräver själva syftet med den allmänna återkommande utvärderingen. Parlamentet konstaterar att denna taktik utnyttjades i farlig omfattning vid utvärderingen av Tunisien, en utvärdering som innehöll påståenden som stod i bjärt kontrast till oberoende experters rön. Just denna utvärdering tycks emellertid inte återspegla en allmän tendens.
24. Europaparlamentet välkomnar EU:s beslut att inte vidta gemensamma åtgärder i utvärderingarna av länderna, utan att i stället trygga komplementariteten i åtgärderna så att alla de olika frågorna kan tas upp. Parlamentet betonar i detta sammanhang EU:s försök att bryta blocktänkandet vid UNHRC genom att ta upp frågor från de olika sidorna. Parlamentet välkomnar nivån på engagemanget från EU-medlemsstaternas sida i utvärderingarna, även i sådana utvärderingar som rör andra EU-medlemsstater, och uppmuntrar EU att bygga vidare på den befintliga modellen med ”lös samordning”, samt att se till att alla länder och alla innehållsmässiga områden täcks av EU-medlemsstaterna i tillräcklig grad och att upprepningar undviks.
25. Europaparlamentet uttrycker oro över att slutrapporten från den allmänna återkommande utvärderingen, och den interaktiva dialogen vid utvärderingen, i ett antal fall inte speglade innehållet i de sammanfattande handlingarna och att den stod i bjärt kontrast till oberoende experters rön, omständigheter som berövade utvärderingen dess relevans, samt att de rekommendationer som framfördes i arbetsgruppens rapporter var allt för vaga och saknade operativt innehåll. Parlamentet uppmanar medlemmarna i arbetsgruppen med ansvar för den allmänna återkommande utvärderingen att i framtida utvärderingar presentera mätbara, konkreta och realistiska rekommendationer som utgår från offrens situation, baserat på information som oberoende övervakningsmekanismer eller frivilligorganisationer bistått med.
26. Europaparlamentet beklagar att de rekommendationer som följer av den allmänna återkommande utvärderingen och som främjar genomförandet av internationella skyldigheter på människorättsområdet är av icke-bindande karaktär, såsom i Sri Lanka, där det bara var en liten procentandel av rekommendationerna som ansågs godtagbara. Parlamentet anser emellertid att inte alla rekommendationer är värdefulla eller i linje med internationella skyldigheter på människorättsområdet, och att detta visar att i vissa fall är

¹ UNHRC:s resolution nr 5/1 av den 18 juni 2007.

den allmänna återkommande utvärderingen inte nödvändigtvis det lämpligaste instrumentet. Härvid betonar parlamentet vikten av oberoende övervakningsmekanismer, liksom rön från frivilligorganisationer som framkommer genom förfarandet med den allmänna återkommande utvärderingen, under det att man behåller UNCHR:s landsspecifika mandat.

27. Europaparlamentet fördömer försöken från vissa länders sida att censurera bidrag från frivilligorganisationer. Parlamentet beklagar hur lite frivilligorganisationernas medverkan har påverkat beslutsfattandet. Detta är en följd av den begränsade talartid de ges då utvärderingsrapporten ska diskuteras liksom den snäva avgränsningen av vad de får yttra sig om, varmed de har rätt att göra allmänna påpekanden men inte ta upp till behandling frågor som redan har diskuterats inom arbetsgrupperna.
28. Europaparlamentet beklagar avsaknaden av nationella samråd med alla berörda parter inbegripet frivilligorganisationer vid utarbetandet av medlemsstaternas rapporter. Parlamentet uppmanar därför alla länder som är föremål för utvärdering att involvera alla myndigheter liksom hela det civila samhället i sakliga och öppna diskussioner om situationen för de mänskliga rättigheterna, och därvid beakta att huvudsyftet med dessa utvärderingar är att förbättra människorättssituationen i det egna landet.
29. Europaparlamentet uppmanar alla stater att genomföra ett omfattande nationellt samråd i anslutning till utvärderingen, baserat på rekommendationerna. EU uppmanas att undersöka ytterligare hur dessa rekommendationer kan användas i utvecklingen av program för tekniskt stöd.
30. Europaparlamentet uppmanar UNHRC att fortsätta sina insatser för att öka FN-staternas ansvarsskyldighet på människorättsområdet genom att göra förfarandet för allmänna återkommande utvärderingar mer effektivt, särskilt genom att skärpa förfarandena för att undvika avsiktligt förhindrande eller avledande taktik, vilka undergräver själva målen med FN, UNHRC och de allmänna återkommande utvärderingarna.

Insyn och medverkan av det civila samhället i UNHRC:s arbete

31. Europaparlamentet understryker på nytt vikten av att låta det civila samhället medverka i UNHRC:s arbete, och uppmanar EU:s medlemsstater att introducera effektiva metoder och instrument för att låta det civila samhället ta del i UNHRC:s verksamhet och att utnyttja de möjligheter som dess roll som samrådspartner medger att framföra skrivelser och muntliga deklARATIONER.
32. Europaparlamentet välkomnar att man har valt att hålla fast vid praxis att låta frivilligorganisationer delta i diskussionerna, och hoppas att detta deltagande förbättras och stärks i framtiden. Parlamentet efterlyser på nytt en reform av FN:s kommitté om frivilligorganisationer för att oberoende frivilligorganisationer faktiskt ska delta, och påpekar att rekommendationer för ackreditering måste utfärdas av oberoende experter baserat på frivilligorganisationers arbete och bidrag.
33. Europaparlamentet konstaterar att UNHRC:s ställning som ständigt organ reser särskilda problem för frivilligorganisationer som inte är baserade i Genève. Parlamentet välkomnar därför den assistans som de sambandskontor som upprätthåller kontakterna mellan olika frivilligorganisationer och kontoret för FN:s kommissarie för mänskliga rättigheter

erbjuder genom att såväl tillhandahålla frivilligorganisationerna med information om UNHRC:s verksamhet som underlätta för deras medverkan i denna.

34. Europaparlamentet uppmanar givare att bidra till att möta människorättsorganisationernas utbildnings- och finansieringsbehov, i synnerhet beträffande organisationer som inte är baserade i Genève, så att de kan delta i UNHRC:s arbete på ett kontinuerligt och verkningsfullt sätt. Kommissionen uppmanas att ge ytterligare stöd åt initiativ från det civila samhället för att kontrollera regeringspolitik om frågor som rör mänskliga rättigheter inom ramen för FN.
35. Europaparlamentet beklagar allmänhetens bristande intresse för och kunskaper om UNHRC. Parlamentet välkomnar därför de initiativ från OHCHR som syftar till att öka insynen, närmare bestämt genom inrättandet av rapporter från informella möten ("Bulletin of informal meetings"), samt den Internetbaserade möjligheten till direktuppspelning av UNHRC:s möten, vilken är avsedd att öka medvetenheten hos allmänheten om det arbete som UNHRC utför.

Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR)

36. Europaparlamentet bekräftar sin uppfattning att OHCHR intar en mycket viktig position inom FN-systemet eftersom det spelar en avgörande roll när det gäller att skydda och upprätthålla de mänskliga rättigheterna genom att se till att dessa rättigheter beaktas överallt inom FN och inom alla berörda organisationer, särskilt i samband med verksamhet kopplad till fredsskapande och fredsstärkande åtgärder, utvecklingsarbete och humanitära insatser.
37. Europaparlamentet uttrycker återigen sitt stöd till OHCHR liksom sin tilltro till detta organs okränkbara uppdrag, oberoende och opartiskhet.
38. Europaparlamentet uppmuntrar OHCHR:s ansträngningar att stärka sin närvaro i de aktuella områdena genom att öppna regionala kontor. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang undertecknandet av ett samförståndsavtal mellan OHCHR och de kirgizistanska myndigheterna om öppnandet av ett regionalt OHCHR-kontor i Bisjkek. Parlamentet framhåller på nytt sin tillfredsställelse över det viktiga arbete som OHCHR har utfört till stöd för fördragsorgan och särskilda förfaranden.
39. Europaparlamentet uttrycker sin uppskattning för Louise Arbour's arbete som chef för OHCHR och för det engagemang och integritet hon visat, och är övertygat om att hennes efterträdare, Navanethem Pillay, vill ta sig an uppgiften med samma entusiasm och att hon kan möta de utmaningar som tjänsten innebär.
40. Europaparlamentet välkomnar de frivilla bidrag som kommissionen under flera år har lämnat till OHCHR, inklusive 4 miljoner euro för 2008, som led i tillämpningen av Europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fortsätta stödja OHCHR, särskilt i generalförsamlingens utskott för administration och budget (femte utskottet), för att kunna garantera att det inte sker någon inblandning i dess oberoende och att det beviljas de finansiella medel som krävs för att det ska kunna utöva sitt mandat.

EU:s roll i UNHRC

41. Europaparlamentet välkomnar den aktiva roll som EU:s spelat under UNHRC:s tre första verksamhetsår genom att lägga fram och stödja resolutioner, göra uttalanden, delta i interaktiva diskussioner och debatter samt, i december 2006, oktober 2007 och november 2008, framgångsrikt sammankalla till särskilda sessioner om situationen för de mänskliga rättigheterna i Darfur, Burma/Myanmar respektive östra delen av Demokratiska republiken Kongo. Parlamentet noterar EU:s åtaganden när det gäller att ta itu med landspecifika situationer inom ramen för UNHRC.
42. Europaparlamentet välkomnar det faktum att alla resolutioner som EU har lagt fram eller stött under loppet av UNHRC:s första nio ordinarie sessioner och första åtta särskilda sessioner har antagits. Parlamentet noterar emellertid att många kontroversiella frågor och frågor som man inte kunnat enas i inte nådde hela vägen till omröstning
43. Europaparlamentet konstaterar att de av EU:s medlemsstater som medverkar i UNHRC kan delas i två regionala grupperingar: den västeuropeiska respektive den östeuropeiska gruppen. Parlamentet noterar att EU motsätter sig den praxis som innebär att varje region endast föreslår lika många kandidater som det finns säten (s.k. "clean slates"-system) och som innebär att man inom en region ställer upp lika många kandidater som det finns platser. Detta leder i praktiken till att EU:s medlemsstater konkurrerar om platser i UNHRC.
44. Europaparlamentet uppmuntrar EU att fortsätta att ställa krav på kriterier för medlemskap i UNHRC, bland annat genom att utfärda fasta inbjudan till mandatinnehavarna vid särskilda förfaranden, liksom på övervakning av att FN-medlemsstaternas vallöften faktiskt infrias. Parlamentet upprepar sin begäran att denna regel även ska tillämpas när man avgör huruvida EU ska stödja kandidatländer. Det är beklagligt att EU ännu inte har ställt sig bakom denna begäran.
45. Europaparlamentet konstaterar att EU är i sig en minoritetsgrupp i UNHRC vilket naturligtvis gör det svårare för unionen att göra sin röst hörd. Parlamentet välkomnar den praxis som infördes under det slovenska ordförandeskapet och som innebär en uppdelning mellan uppsökande verksamhet riktad mot övriga UNHRC-medlemsstater och insatser för att fördela bördorna mellan EU-medlemsstaterna. Parlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att utveckla och stärka denna praxis ytterligare.
46. Europaparlamentet välkomnar den växande trenden att EU-medlemsstater själva tar till ordet i diskussionerna och inte överlåter det helt till EU:s ordförandeskap. Parlamentet ser gärna att detta utvecklas ytterligare, och uppmanar EU:s medlemsstater att ge större tyngd åt EU:s budskap genom att förmedla "ett budskap men med många röster". Parlamentet uppmuntrar även EU:s medlemsstater att ytterligare utveckla initiativ mellan regioner som ett ändamålsenligt sätt att motverka blockpolitik. Parlamentet uppmanar EU och Islamiska konferensen att göra mer för att komma varandra närmare och samarbeta bättre tillsammans.
47. Europaparlamentet stöder EU:s avsikt att nå en samordnad, gemensam ståndpunkt inom UNHRC. Parlamentet beklagar dock att i strävan att nå en gemensam linje att driva inom UNHRC händer det ofta att de medverkande EU-medlemsstaterna endast lyckas formulera en lägsta gemensamma nämnare, vilket innebär att EU:s diplomatiska möjligheter att påverka de övriga regionala grupperingarna begränsas. Parlamentet

uppmuntrar EU:s höge representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, Javier Solana, att ge sin personlige representant med ansvar för demokrati och mänskliga rättigheter mandat att – om nödvändigt med hjälp av personliga sändebud – hålla nära samråd med Afrika, Asien och Sydamerika om frågor som diskuteras i UNHRC i syfte att inleda samarbete med länder från andra block i gemensamma initiativ på FN-nivå.

48. Europaparlamentet beklagar att EU, delvis på grund av den tid och kraft som krävs för att nå en gemensam ståndpunkt, inte har varit i stånd att utöva ett effektivt inflytande inom FN-systemet som helhet. Parlamentet uppmanar EU att, samtidigt som det fortsatt gör vad det kan för att nå en gemensam ståndpunkt, inta en mer flexibel hållning i mindre frågor för att på så sätt kunna agera snabbare och mer effektivt vid förhandlingsbordet i grundläggande frågor.
49. Europaparlamentet beklagar den snarast defensiva hållning som EU intagit i förhållande till UNHRC, och särskilt dess ovilja att lägga fram resolutioner om landspecifika situationer eftersom dessa ofta möter starkt motstånd från vissa länder, liksom dess medvetna preferens för samförstånd och tendens att undvika formuleringar som skulle kunna skapa motsättningar. Detta har i sin tur lett till att man godtar kompromisser som inte speglar EU:s preferenser, som i fallet med resolutionerna av den 27 mars 2007 om människorättssituationen i Sudan¹ och av den 13 december 2007 om expertgruppen om människorättssituationen i Darfur² som antogs i mars respektive december 2007, vilka fick som följd att gruppen upplöstes trots att EU från börjat hade eftersträvat att den skulle få fortsätta sitt arbete.
50. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att utnyttja sina möjligheter till inflytande på ett bättre sätt och på så vis inta rollen som ledare för en grupp demokratiska länder med genomgående god profil i människorättsfrågor. Parlamentet anser att en sådan ledande roll bäst kan uppnås genom att man utvecklar partnerskapet med länder i andra regionala grupperingar, på samma sätt man gjort i samband med flertal EU-initiativ inom FN:s ram såsom generalförsamlingens resolutioner om ett moratorium för dödsstraff respektive rätten till vatten.
51. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att inleda ett mer aktivt samarbete med andra demokratiska medlemsländer i UNHRC, inbegripet länder i den afrikanska respektive asiatiska gruppen och särskilt demokratiska stater som respekterar den internationella rättsstatsprincipen. Parlamentet anser att Nigerias ordförandeskap i UNHRC erbjuder ett verkligt tillfälle för EU härvidlag.
52. Europa uppmanar EU att hålla regelbundna möten i specifika frågor med dessa länder som ett sätt att skapa underlag för koalitioner och säkra bredast möjliga stöd för sina ståndpunkter. Parlamentet pekar på behovet att stärka EU medlemsstaternas representationskontor i Genève och investera i diplomatiska resurser genom att skicka människorättsspecialister och diplomater på hög nivå att leda UNHRC.
53. Parlamentet efterlyser större samordning och närmare samarbete mellan, å ena sidan, relevanta arbetsgrupper vid EU-rådet med bas i Bryssel och, å andra sidan, EU-kontoren och medlemsstaternas ständiga representationer i New York och Genève. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang den effektiva decentraliseringen av de dagliga besluten så

¹ Resolution A/HRC/7/16.

² Resolution A/HRC/6/35.

att de fattas i Genève i stället för Bryssel, med en fortsatt viktig samordnande roll på nationell nivå.

54. Europaparlamentet uppmanar åter EU att göra mer effektivt bruk av såväl sitt ekonomiska och politiska stöd till tredjeländer som övriga tillgängliga instrument som människorättsdialoger och samråd, i syfte att säkra bredare enighet kring de initiativ som det lägger fram eller stöder, och detta bör ske med respekt för internationell rätt och allmänt erkända människorättsnormer samt under främjande av demokratiska reformer. Samtidigt uppmanar parlamentet EU:s medlemsstater och kommissionen att ta hänsyn till UNHRC:s rön och slutsatser i fråga om ett givet land, härunder även rekommendationerna och slutsatserna från den allmänna återkommande utvärderingen, då de fastställer målen för och de prioriteringar som ska gälla vid EU:s biståndsprogram.
55. Europaparlamentet beklagar att det inte har lyckats EU att presentera några konkreta prioriteringar för UNHRC:s arbete, och att det vid ett flertal tillfällen har tvingats inta ett ”skadebegränsande” förhållningssätt, något som var särskilt tydligt då den afrikanska gruppen år 2007 lade fram ett förslag om en ”uppförandekod för särskilda förfaranden”. Parlamentet uppmanar EU att anamma en mer framåtriktad strategi och fördubbla sina ansträngningar att påverka UNHRC:s dagordning och diskussioner.
56. Europaparlamentet anser att medan EU:s medlemsstater har ett bättre rykte på människorättsområdet än många andra medlemsstater i UNHRC skulle EU:s agerande i detta sammanhang att få större effekt om det inte kan anklagas för dubbelmoral eller för att vara selektiv i utformningen av den egna politiken på människorätts- och demokratiområdet. Parlamentet uppmanar därför EU att uppfylla sina åtaganden att främja mänskliga rättigheter överallt i världen och på alla områden. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang EU att engagera sig aktivt i den översyn av Durbankonferensen som kommer att äga rum 2009, inte minst med tanke på behovet av att genomföra resolution A/RES/62/149 som FN:s generalförsamling antog den 18 december 2007, i vilken man efterlyser ett allmänt moratorium för dödsstraff.
57. Europaparlamentet anser att parlamentets delegationer bör regelbundet närvara vid UNHRC:s möten i Genève. Parlamentet välkomnar även initiativet från sitt underutskott för mänskliga rättigheter att bjuda in mandatinnehavare vid särskilda förfaranden och UNHRC:s ordförandeskap till sina sammanträden, och ser gärna att man fortsätter med detta.
58. Europaparlamentet understryker återigen behovet av en klarsynt politisk dagordning och en långsiktig strategi beträffande såväl UNHRC:s funktionssätt som EU-medlemsstaternas verksamhet inom detta organ, särskilt med tanke på den översyn av UNHRC som kommer att äga rum 2011. Parlamentet anser att denna strategi bör utgå från mätbara referensvärden, och uppmanar därför EU att
 - bekräfta och kraftfullt försvara de mänskliga rättigheternas universalitet, odelbarhet och ömsesidiga beroende,
 - se till att UNHRC:s möjlighet att ta itu med landspecifika situationer, bl.a. utifrån landsspecifika mandat, bevaras och stärks,

- garantera oberoendet och effektiviteten hos de särskilda förfarandena i allmänhet och verka för att medlemmarna i UNHRC fullgör sin skyldighet att samarbeta med de särskilda förfarandena,
- arbeta för att stärka den roll som oberoende övervakningsmekanismer, och de rön som framkommer genom förfarandet med den allmänna återkommande utvärderingen, spelar,
- bekräfta UNHRC:s särskilda roll som ett forum för människorättsfrågor i allmänhet liksom dess kompletterande roll i förhållande till övriga FN-organ,
- värna om OHCHR:s oberoende,
- stärka sin strategi för att bygga externa koalitioner, framför allt genom initiativ mellan regioner,
- ytterligare förbättra sin egen trovärdighet på människorättsområdet, såväl internt som externt, framför allt genom en fördragsratificering.

o

o o

59. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, regeringarna och parlamenten i EU:s och UNHRC:s medlemsstater, ordföranden för FN:s generalförsamling, FN:s generalsekreterare och kontoret för FN:s kommissarie för mänskliga rättigheter.